

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/218544,Malgorzata-Ptasinska-Rocznica-smierci-general-Wladyslawa-Andersa-wiernego-rycer.html>
27.02.2026, 13:54

Małgorzata Ptasńska: Rocznicą śmierci generała Władysława Andersa – wiernego rycerza Rzeczypospolitej Polskiej

12 maja 1970 r. w 26. rocznicę rozpoczęcia bitwy o Monte Cassino zmarł w Londynie gen. Władysław Anders. Zgodnie ze swoją wolą spoczął wśród żołnierzy 2. Korpusu na montecassińskiej nekropolii żegnany przez najbliższą rodzinę i wiernych Mu żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych.

[gen. Władysław Anders](#) [Monte Cassino](#) [Niepodległość](#) [Polskie Siły Zbrojne poza krajem](#) [Polskie wojsko](#)

12.05

Był wybitnym wojskowym, reprezentował najszlachetniejsze wartości elity II Rzeczypospolitej, pozostając wierny do końca dewizie Wojska Polskiego: *Bóg, Honor i Ojczyzna*. Droga życiowa gen. Andersa doskonale obrazuje chwałę i dramat Polski i Polaków w XX wieku. Jego śmierć zamknęła ważny rozdział w dziejach powojennej emigracji niepodległościowej, którą najpełniej symbolizował.

Gen. Anders urodził się 11 sierpnia 1892 roku w Błoniu koło Kutna w zaborze rosyjskim w rodzinie ziemiańskiej. Jego ojciec Albert był agronomem i zarządcą dóbr ziemskich, matka Elżbieta zajmowała się domem i czwórką dzieci. Rodzina wywodziła się z Inflant, miała korzenie niemiecko-szwedzko-węgierskie. Jego przodkowie walczyli o niepodległość Polski w 1863 roku. Trzej bracia Karol, Jerzy, Tadeusz byli także żołnierzami zawodowymi Wojska Polskiego. Wszyscy czterej zostali Kawalerami Orderu Virtuti Militari.

„Mogłem nałożyć orzełek polski”

Gimnazjum i szkołę średnią ukończył w Warszawie. Karierę wojskową rozpoczął po maturze, zgłoszwszy się na ochotnika do odbycia obowiązkowej służby wojskowej w carskiej Rosji. Dzięki temu służył rok, a nie trzy lata. W latach 1911-1914 studiował mechanikę na Politechnice w Rydze, działając w Korporacji Akademickiej Arkonia oraz w półkonspiracyjnej organizacji polskiej Sokół.

W czasie I wojny światowej służył w wojsku carskim, w 3. Noworosyjskim Pułku Dragonów w Kownie, a potem w 7. Dywizji Strzelców. Po rewolucji lutowej i obaleniu caratu przybył do formującego się wojska polskiego w Bobrujska. Wstąpił do I Korpusu Polskiego gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego we wrześniu 1917 roku, po latach wspominając, iż

„szczególnie radośnie uwypukliła się chwila, gdy mogłem nałożyć orzełek polski, wstępując do 1. Pułku Ułanów Krechowieckich”.

Został dowódcą szwadronu. Następnie pełnił obowiązki szefa sztabu w 1. Dywizji Strzelców I Korpusu Polskiego na Wschodzie. Po rozbrojeniu Korpusu przez Niemców w maju 1918 r. przedostał się do kraju i zgłosił do Wojska Polskiego.

Na początku 1919 roku brał udział w Powstaniu Wielkopolskim, a potem dowodząc 1. Pułkiem Ułanów Wielkopolskich walczył w wojnie polsko-bolszewickiej, dając się poznać jako doskonały

dowódca. W trakcie walk został ciężko ranny w nogę. 22 kwietnia 1921 roku na Błoniach Grunwaldzkich w Poznaniu marszałek Józef Piłsudski udekorował go Orderem Wojennym Virtuti Militari za męstwo wykazane w czasie wojny z bolszewikami.

W latach 1921-1924 studiował w *École supérieure de guerre* w Paryżu, odbył też staż liniowy. Po powrocie otrzymał awans na pułkownika Sztabu Generalnego, a rok później został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. Kochał konie i jeździectwo. W 1925 roku był szefem polskiej drużyny jeździeckiej, która zdobyła Puchar Narodów w Nicei.

[Czytaj artykuł Małgorzaty Ptasieńskiej 50. rocznica śmierci generała Władysława Andersa - wiernego rycerza Rzeczypospolitej Polskiej na portalu przystanekhistoria.pl](#)

Polecamy:

- [Broszura do pobrania: Generał Władysław Anders \(1892-1970\)](#)
- [Gustaw Herling-Grudziński, Józef Czapski: Dialog o Dowódcy](#)
- [Projekt IPN: Szlaki NadzieiOdyseja wolności](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 6/2022 – Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie](#)
- [Artykuły na portalu przystanekhistoria](#)
- [Wywiad: Ewakuacja Armii Andersa. Jak było naprawdę?](#)
- [Publikacja: Władysław Anders 1892-1970](#)
- [Publikacja: Generał broni Władysław Anders 1892-1970. Czyny i pamięć](#)
- [Publikacja: Generał Anders. Życie i chwała](#)
- [Publikacja: Armia Andersa w ZSRS 1941-1942. Niespełnione braterstwo broni z Armią Czerwoną](#)
- [Publikacja: Piaszczyste drogi karpaczyków. Fotografie kpt. Karola Angermana z lat 1940-1944 / Along the Sandy Trails with the Carpathian Riflemen. Photographs by Capt. Karol Angerman, 1940-1944](#)
- [Publikacja: Droga na Monte Cassino 1941-1944 w fotografii Ignacego Jaworowskiego / The way to Monte Cassino 1941-1944 in photographs by Ignacy Jaworowski](#)
- [IPNtv: Tatuś, a nie ojciec – wspomnienie o gen. Władysławie Andersie.](#)
- [Dlaczego armia gen. W. Andersa została ewakuowana do Iranu w 1942?](#)
- [Jakie znaczenie dla polskiej emigracji politycznej miał gen. W. Anders](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Monte Cassino, Niepodległość, Polskie Siły Zbrojne poza krajem, Polskie wojsko, Władysław Anders

Artykuł

Gen. Władysław Anders